خراسان روزنامه صبح ایران
یک‌شنبه ۲۰ خرداد ۱۳۹۷ .۲۵ رمضان ۱۴۳۹ .شماره ۱۹۸۳۷

کسب و کار

بعد از معرفی کشت و کار و تولید برخی گیاهان دارویی، در شماره ابتدایی خردادماه، امروز نیز در حوزه کشاورزی و غذایی سیر خواهیم کرد. در شماره امروز صفحه کسب و کار، سراغ کسب و کار تولید قارچ خواهیم رفت و ضمن معرفی کلی این کسب و کار، تصویری آماری از مخارج و هزینه‌ها، تعداد فعالان این حوزه، استان‌های فعال، میزان تولید و درآمد آن ارائه خواهیم کرد.

آشنایی با یک کسب و کار پرطرفدار در حوزه کشاورزی

نگاهی آماری به کسب و کار تولید قارچ

گروه اقتصاد
h.habibi@khorasannews.com

شاید یکی از مهم ترین مزیت های این کسب و کار، نیاز به فضای اندک است؛ برخی در زیرزمین خانه پدری و برخی با دست و پاکردن یک کارگاه کوچک ۱۰۰ متری، چند طبقه قفسه ساخته، محیط را عایق کرده و شروع به تولید قارچ کرده اند. خیلی تفاوتی بین شهر و روستا هم نیست. همین مزیت باعث شده است که با وجود برخی سختی ها و حساسیت های کار، به خصوص نوسانی بودن بازار فروش و فسادپذیر بودن محصول، بسیاری وارد این حوزه شوند تا جایی که ایران جزو یکی از هفت کشور برتر دنیا در تولید قارچ قرار گرفته است. البته هر کسب و کاری، ریزه کاری ها، دانش فنی و سختی های مخصوص به خودش را دارد و البته به همین نسبت سودآوری هم خواهد داشت. امروز در صفحه کسب و کار، ضمن توضیح برخی کلیات درباره فرایند تولید، اطلاعات مفید آماری درباره این کسب و کار را در قالب متن و نمودار ارائه خواهیم کرد که بخش مهمی از مهم ترین سوالات شما درباره این کسب و کار را پاسخ خواهد داد. منبع داده ها و اطلاعات، علاوه بر تجربه برخی فعالان این حوزه، طرح سرشماری از واحدهای پرورش قارچ خوراکی در کشور است که به تازگی توسط مرکز آمار انجام و منتشر شده است. البته ما چندان وارد جزئیات فنی این کسب و کار نمی شویم. واضح است که هر متقاضی کارآفرینی در این حوزه باید با شرکت در دوره های مختلف آموزشی موجود، تبحر کافی را کسب کند.

تولید قارچ به روش روی بستر

تولید قارچ به روش کیسه‌ای

۱۰۰ تولید صدفی در برابر دکمه‌ای ؛ در برابر صفر

به طور کلی در کشور، دو نوع قارچ تولید می شود؛ قارچ صدفی و قارچ دکمه ای. صدفی را قارچ سنتی و دکمه ای را صنعتی هم می نامند. همان طور که از نام ها پیداست، میزان تولید نوع سنتی در سال های اخیر، به شدت افت کرده است و در سال ۹۶، تقریبا همه تولیدکنندگان کشور، سراغ تولید قارچ صنعتی رفته اند.

۷ رشد برابری تولید قارچ در ۱۷ سال

از جمع موارد فوق در می یابید که در مجموع بیش از ۱۶۰۰ واحد پرورش قارچ در کشور فعالند که برای شمارقیب محسوب می شوند! در ضمن معلوم است که واحدهای تولید قارچ در کشور مثل قارچ رشد کرده اند و سطح تولید این محصول از سال ۱۳۸۰ تاکنون حدود هفت برابر شده است. با این حال، این موضوع نباید به منزله اشباع بودن بازار تلقی شود.

۷ ؛رتبه ایران در تولید قارچ در جهان

اجازه بدهید همچنان، قبل از این که سراغ محاسبات اقتصادی این کسب و کار برویم، کمی دیگر در ارقام کلان سیر کنیم. این اعداد و ارقام به شما کمک می کند که روندهای کلی و وضعیت کسب و کارتان را به تصویر بکشید و بتوانید تصویری قابل قبول از روندهای آینده داشته باشید. نمودارها و جداول زیر که توضیحاتی کافی روی آن ها درج شده است، این چنین تصویری به شما ارائه خواهد کرد.
مثلا این که کدام استان ها در کشور بیشترین تولید را دارند، در یکی از نمودارها ارائه شده است و به شما توضیح می دهد که قطب های تولیدی کدام اند.

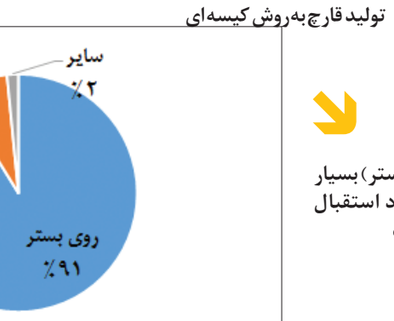

میزان استفاده از روش های مختلف تولید قارچ در سال ۱۳۹۶

تولید به روش قفسه ای (روی بستر) بسیار بیشتر از روش کیسه ای مورد استقبال تولیدکنندگان قرار گرفته است

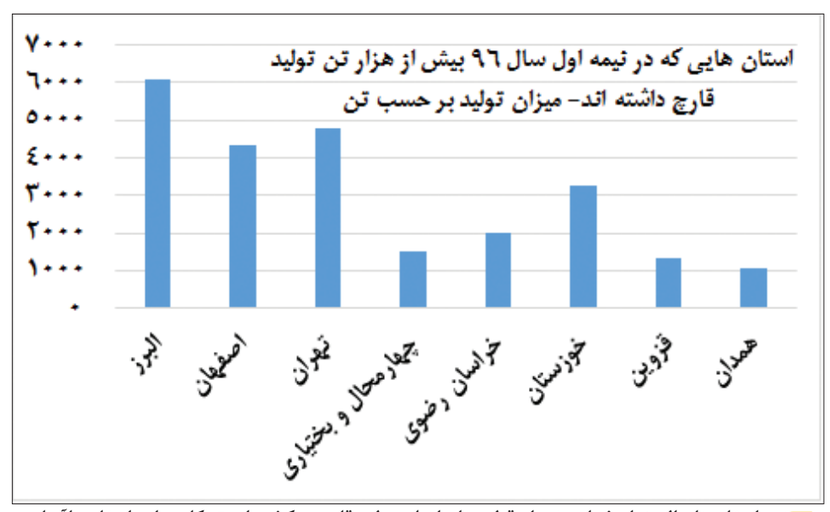

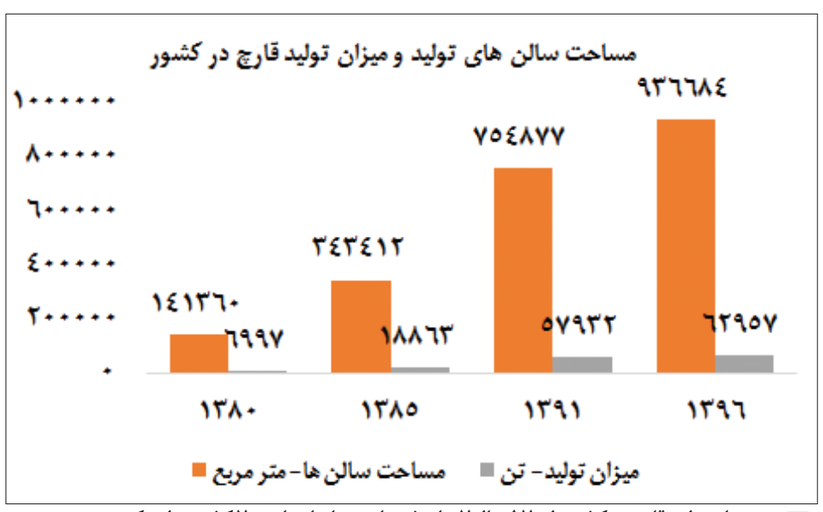

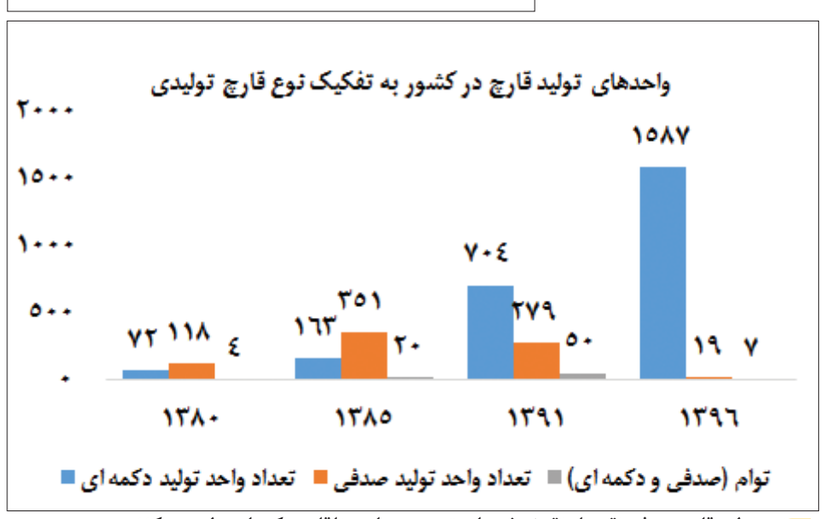

استان های البرز، اصفهان و تهران قطب های اصلی تولید قارچ در کشور است؛ کار در این استان ها آسان نخواهد بود، اگر چه زنجیره بازار رسانی در آن ها کامل تر است.

میزان تولید قارچ در کشور طی ۱۷ سال ۷ برابر شده است و ایران را جزو ۷ کشور تولید کننده در دنیا مطرح کرده است. با این حال نمی توان گفت بازار اشباع شده است.

تولید قارچ صدفی تقریبا منقرض شده است و عمده واحدها قارچ دکمه ای تولید می کنند.

۵ میلیون تومان، هزینه تجهیز یک کارگاه ۱۰۰ متری

شما برای تولید قارچ نیاز به یک سالن حدود ۱۰۰ متری (البته برخی در ابعاد کوچک تر هم دست به تولید این محصول زده اند) دارید. این سالن باید از نظر نور، عایق و وضعیت بهداشتی (برای سالم ماندن محصول) ویژگی های خاصی داشته باشد که با شرکت در دوره ها یا یک جست وجوی ساده، می توانید این ویژگی ها را دریابید. آن چه ما در این جا قصد تبیین آن را داریم، حساب و کتاب اقتصادی این کسب و کار است. این سالن را باید به قفسه هایی، مثل تصویر بالا، مجهز کنید تا از حداقل فضا حداکثر بهره برداری صورت گیرد. معمولا حداقل فاصله بین طبقات حدود ۶۰ سانتی متر توصیه می شود. تهیه این قفسه ها و تجهیز سالن ۱۰۰ متری، در مجموع چیزی حدود ۵میلیون تومان سرمایه نیاز دارد. البته هزینه خرید یا اجاره مکان، امتیازات برق و آب لازم و... را خودتان با توجه به محل مدنظر برآورد کنید.

۱۵ میلیون تومان هزینه‌های جاری زیر تولید بردن ۱۰۰ مترمربع

از هزینه های اولیه که بگذریم، مهم‌ترین نهاده‌های جاری تولید قارچ عبارتند از: کمپوست، خاک‌پوششی و نیروی کار. برای این ۱۰۰ متر مربع به حدود ۱۰ تن کمپوست نیاز دارید که قیمت هر کیلوگرم آن حدود هزار تومان است؛ یعنی در مجموع ۱۰ میلیون تومان سرمایه نیاز دارید. حدود یک میلیون تومان هم برای خاک پوششی (حدود ۵ مترمکعب خاک با قیمتی بین ۱۵۰ تا ۳۰۰ هزار تومان به ازای هر مترمکعب)، ۳میلیون تومان نیروی کار و بسته‌بندی و حمل و نقل و یک میلیون تومان هم قبوض و تاسیسات. این هزینه‌ها برای یک دوره کشت لحاظ شده است. لذا در مجموع علاوه بر ۵ میلیون تومان ابتدایی، نیاز به ۱۵ میلیون تومان هم سرمایه جاری دارید تا اولین تولید خود را انجام دهید.

۷۰ کیلوگرم، متوسط برداشت از هر مترمربع

در هر دوره کشت بین ۲ تا در نهایت ۵ بار امکان برداشت محصول وجود دارد. طبق تحلیل آمار رسمی و همچنین گفته فعالان این حوزه، از هر مترمربع، در مجموع، در هر دوره کشت، حدود ۵۰ تا ۷۰ کیلوگرم محصول قابل برداشت است. یعنی از ۱۰۰ متر مربع حدود ۷ تن. نمودار مقابل تغییرات متوسط برداشت از هر مترمربع سطح زیر کشت قارچ در کشور را نشان می دهد. یک فعال این حوزه هم می گوید که از سالن ۱۰۰ متری خود در برداشت های اول- که محصول بیشتری می دهد- بیش از ۲/۵ تن محصول برداشت کرده است که با لحاظ ۳ بار برداشت، در مجموع حدود ۷/۵ تن محصول عاید صاحب سالن ۱۰۰ متری خواهد شد. معمولا میزان باردهی در برداشت های سوم به بعد اندک است و توجیه ندارد. به همین دلیل بعد از این دوره، کمپوست و خاک عوض شده و دوره کشت جدیدی طرح ریزی می شود.

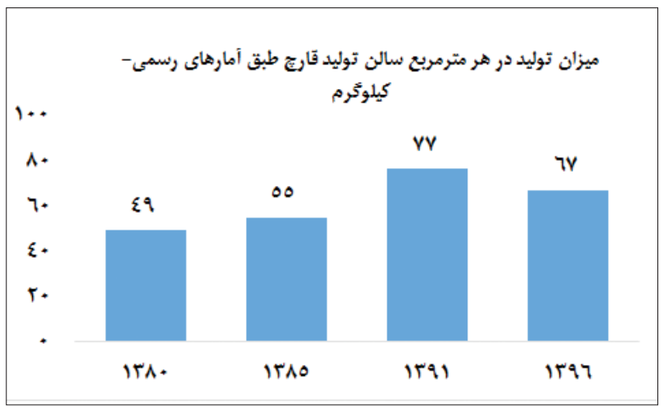

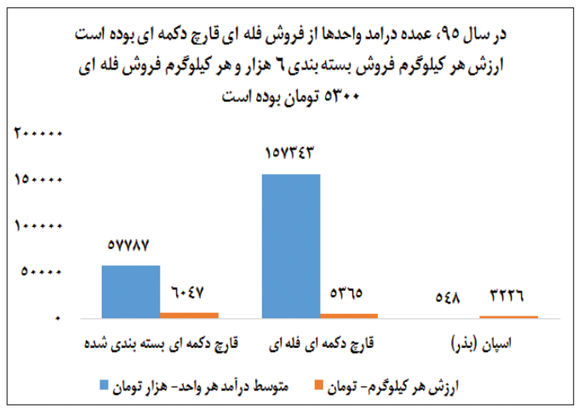

۸۰ سود خالص؛ درصد

حالا با یک حساب و کتاب ساده، می توانید میزان دخل این کار را هم به دست آورید. البته قیمت محصول در بازار نوسانی است و ممکن است نتوان قیمت خرید سر راستی اعلام کرد. اما فرض می کنیم که بتوانید محصول را به قیمت هر کیلوگرم ۴ هزار تومان به فروش برسانید. در این صورت ۷ تن محصول شما ۲۸ میلیون تومان درآمد ایجاد می کند. از این میزان حدود ۱۵ میلیون تومان هزینه های جاری بوده است که علاوه بر جبران این هزینه ها، به اندازه بیش از ۸۰ درصد آن، سود خالص عایدتان خواهد شد. البته همیشه باید در محاسبات اقتصادی، درصدی ضایعات، درصدی بابت فروش نرفتن و همچنین هزینه ها و درآمدهای غیرمترقبه را در نظر بگیرید تا غافلگیر نشوید.

محاسبات انجام شده در این جا، به صورت میانگین و بر اساس آمار متعارف است تا یک دید اقتصادی کلی به علاقه مندان بدهد. با این محاسبات روشن می شود که سرمایه اولیه شما هم در همان دور اول کشت بازگردانده می شود.

۲ توصیه شعاری اما مهم؛ آموزش و مشورت از باتجربه‌ها

اگر حساب و کتاب اقتصادی و همچنین روندهای کلان این کسب و کار، به فکرتان انداخته تا به این کسب و کار فکر کنید، حتما یک مسیر استاندارد آموزشی را در برنامه خود قرار دهید. خوشبختانه دوره های مختلف فنی در این خصوص برگزار می شود که برای شروع تا حد زیادی کفایت می کند. اما برای اطمینان، حتما سراغ چند فرد فعال و باتجربه در این حوزه هم بروید و درباره مشکلات و ریزه کاری ها بپرسید. نحوه بسته بندی و فروش، بازاریابی و... را با جزئیات استخراج کنید. مثلا بپرسید که برای مقابله با نوسانات تقاضا و قیمت در بازار چه کنیم؟ چه فصولی برای عرضه مناسب تر است؟ و سوالاتی از این دست. همچنین تعداد مشتریان بالفعل و بالقوه را بشناسید و با تعدادی از خریداران (خرد یا عمده) وارد مذاکره شوید تا بعد از تولید با خیال راحت تری محصول را روانه بازار کنید.

تبلیغ باید متمایز بودن محصول را نسبت به سایر رقبا در بازار نشان دهد

سخن بزرگان
زیباترین و به یادماندنی ترین سخنان مشاهیر در صفحه «همشهری سلام»

طبیعت گردی (گیلان گردی - سمنان تا مازندران)
ویژه عید فطر
کیش | قشم | باکو | آنتالیا
۰۵۱-۳۸۰۶۹
۰۵۱-۳۱۳۰۰

فول چارتر کیش ایر تورکیش
ویژه عید سعید فطر
گرجستان مالزی استانبول آنتالیا دبی تایلند
آریا پرواز ماندگار ۳۸۰۶۳۰۰۰

اقساط دلخواه
کیش
چین مالزی تایلند
جام جهانی روسیه ترکیه
فلامینگو ۳۶۰۹۹۹۳۴

۳۶۰۳۶۰۱۰
یکتاسیر
اقساط بدون کارمزد
کیش
تخصص ماست
کانال تلگرام: @yekta_seir

آفر تکرارنشدنی نرخ ویژه تور
نقد دبی اقساط
به همراه ۱۰۰ دلار هدیه
ویژه تاریخ ۲ به ۶ تیرماه
همراهان سفر خوش ۰۵۱۳۷۶۳۷۱۷۰

نازلترین قیمت و شرایط کاملا استثنایی
استانبول
دبی/گرجستان اخذویزادرکمترین زمان ممکن
مالزی / تایلند کیش/قشم
خارجی ۰۹۱۵۰۶۸۶۸۶۲ داخلی ۰۹۱۵۰۶۸۶۸۶۳
با شرایط اقساط و تضمین کیفیت

چارترکننده پروازهای مشهد/ نجف/ مشهد هواپیمایی معراج
اخذویزای عراق در کمترین زمان ممکن
پیشگامان سفری دیگر (صادقی) ۰۹۱۵ ۹۱۶ ۸۸۴۲ | ۶-۳۱ ۷۱۳ ۷۰ ۳

تور گروهی جمعه ها ۶ روزه با تمام امکانات
هتل الماس ۳ آ* عباس آباد رامسر
با ساحل زیبا و اختصاصی
نازلترین قیمت بهترین خدمات
شمال سفر
mashhadsafar.ir
۰۹۱۵۱۱۱۸۴۸۱
۳۸۹۰۴۳۳۳
کلاردشت، آبگرم رامسر، جنگل های عباس آباد، تله کابین، متل قو و... مشهد
۵/۹۷۰۴۳۳۸۵

Emirates
QATAR
چارتر کننده همه روزه
کیش
قشم
آنتالیا | دبی
تایلند | مالزی | سنگاپور
اروپا
ایتالیا | فرانسه | سوئیس | اسپانیا | روسیه | صربستان
تسهیلات ویژه پرداخت
۵ روزه شمال
جنگل گردی
ویژه تعطیلات عید فطر
هتل و خدمات VIP
تشریفات پرواز
۰۵۱-۳۱۴۰۶
۳۷۶۱۷۰۷۰
VipParvaz
۵/۹۷۰۴۳۳۷۵